

SKRÁTENÝ ZÁPIS

z verejného vypočutia a odpovedí záujemcov o kandidatúru na predsedu Úradu na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti

V dňoch 23. októbra 2019 sa v účelovom zariadení Bôrik v Bratislave uskutočnilo verejné vypočutie záujemcov o kandidatúru na predsedu Úradu na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti (ďalej „úrad“). Komisia bola vytvorená podľa §16 zákona a zložená zo zástupcov Kancelárie prezidenta Slovenskej republiky, vlády Slovenskej republiky, verejnej ochrankyne práv, Rady pre štátnu službu a poradného orgánu vlády v oblasti mimovládnych organizácií a rozvoja občianskej spoločnosti. Do uplynutia stanovenej lehoty (24. septembra 2019) sa prihlásilo 11 záujemcov o kandidatúru. Deväť splnili zákonom stanovené podmienky a boli pripustení k verejnému vypočutiu.

Podmienkou pre prijatie prihlášky bolo popri splnení zákonom stanovených kritérií (§ 14 ods. 3 zákona č. 54/2019 Z. z.) aj zaslanie koncepcie rozvoja úradu, v ktorej mali záujemcovia prezentovať svoju predstavu o jeho kreovaní, fungovaní a ďalšom rozvoji.

V zmysle článku 9 rokovacieho poriadku komisia u každého záujemcu posudzovala:

- a) vlastnú motiváciu záujemcu, ktorá ho viedla k rozhodnutiu reagovať na výzvu;
- b) referencie, ktoré záujemcovia predložili, a osoby, ktoré tieto referencie záujemcom poskytli;
- c) doterajšiu profesionálnu kariéru, prax záujemcu;
- d) koncepciu fungovania a rozvoja úradu, ktorú záujemca predložil;
- e) osobnostné predpoklady záujemcu pre výkon funkcie predsedu úradu;
- f) manažérske predpoklady záujemcu pre výkon funkcie predsedu úradu.

V rámci verejného vypočutia v súlade s hodnotiacim mechanizmom v prílohe č. 1 k rokovaciemu poriadku komisia ďalej posudzovala podrobnejšie:

- g) celkovú víziu záujemcu, jeho inovatívnosť a kreativitu vo vzťahu k vytvoreniu, fungovaniu a ďalšiemu rozvoju úradu;
- h) integritu záujemcu, jeho schopnosť odolať prípadným externým tlakom, jeho nezávislosť;
- i) pevnosť v dodržiavaní etických hodnôt v rôznych situáciách (riešenie etickým dilem);
- j) doterajšie protikorupčné aktivity záujemcu;
- k) odborné predpoklady záujemcu v oblasti ochrany oznamovateľov;
- l) doterajšie pracovné úspechy záujemcu;
- m) manažérske schopnosti záujemcu, spôsobilosť viesť tím a vybudovať novú inštitúciu „na zelenej lúke“;
- n) komunikačné schopnosti záujemcu, najmä schopnosť viesť dialóg.

Skrátené zhrnutie odpovedí záujemcov na predložené otázky:

Michal Bural'

Zhrnutie odpovedí záujemcu:

- **veľmi všeobecná obhajoba koncepcie a na viaceré otázky vyhýbavá odpoveď;**
- **má skúsenosti s oznamovaním protispoločenskej činnosti zo svojho pôsobiska ako operatívca v PZ, či v SIS.**

Motivácia - po 1. kole bol milo prekvapený transparentným výberom predsedu úradu, snaží sa zúročiť dlhoročné skúsenosti z doterajšej práce. Víta vznik úradu, dlhoročný zamestnanec štátnej správy, preto vie oceniť dôležitosť úradu.

Koncepcia – úrad musí byť v prvom rade nezávislý, kvalitne obsadený, musí vzbudzovať dôveru v občana, že je tu pre neho. Úrad má pomôcť a nasmerovať občana, často stačí nakoncipovať podanie, poskytnúť informáciu. Zároveň musí spolupracovať s prokuratúrou, Ministerstvom vnútra SR a ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy a samosprávou. Je potrebná osвета a PR pre oznamovateľov protispoločenskej činnosti + potreba nejakého manuálu pre postup pri oznamovaní. Dôležitá úloha úradu je aj právne poradenstvo a poskytovanie analytických údajov ohľadom oznamovania. Úrad by mal byť určitým ombudsmanom a ochrancom pre oznamovateľov.

Otázky:

- **Na riadiace skúsenosti, aký tím ľudí viedol?** – Boli to tímy od malej pracovnej skupiny (2-3 ľudí) až po zástupcu riaditeľa sekcie (500 ľudí). **Stretol sa v praxi už s touto problematikou, s konkrétnymi prípadmi oznamovania?** - Áno, v rámci práce na policii riešil priestupky, majetkové delikty, až po závažnú protispoločenskú činnosť. **Skúsenosti na medzinárodnej úrovni?** – Zastupoval Slovenskú republiku (ďalej “SR”) na viacerých medzinárodných konferenciách, pôsobil v Kyjeve a v Prahe ako oficiálny pridelenec cez Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR.
- **V čom spočíva práca operatívca (spájaný s Mišenkom)?** – Okrem medializovaných prípadov sú aj iné prípady, práca operatívca je pôsobenie priamo v teréne v blízkosti závadových osôb, pre získanie informácií a podnetov si musí budovať dôveru aj u takýchto ľudí. V procesnom postavení vyšetrovateľ nemá takúto kompetenciu prichádzať do styku so stranou v konaní ešte pred vznesením obvinenia/obžaloby, toto je práca operatívca. **Niekedy operatívci pomyselné tú čiaru prekročili, aká je záruka?** - Absolvoval vyšetrenie na polygrafe a aj naďalej pôsobil na svojom poste, inak by to asi nebolo možné. **Je spomínaný v Gorile, toto nebude mať negatívny dopad na možné pôsobenie na poste šéfa úradu?** Počas práce v SIS nič o Gorile nevedel, toto spájanie je účelový akt; ide o vytvorený dokument, ktorý nemá nič spoločné s pôvodným dokumentom, nebol tam spomínaný.
- **Príslušnosť v politickej strane?** - Nie je členom strany Práca, kandidoval ako nestranník.
- **Práca v spravodajských službách, čo by vedel z nej využiť pri práci na poste predsedu úradu?** – Sú to bohaté skúsenosti s medzirezortnými pracovnými tímami, najmä pri prijímaní a uvádzaním legislatívnych noriem do praxe. **Čo by zmenil?** – Pre

- poškodených (oznamovateľov) je to donekonečna sa opakujúci proces, chce to zjednodušenie pracovných postupov a väčšiu transparentnosť.
- **Predstava o budovaní úradu, aké hlavné míľniky vidí** – V priebehu pol roka by mal byť úrad schopný fungovania. **Ako chce riešiť personálne otázky, technické vybavenie – priority?** – V prvom rade je kľúčové personálne obsadenie, chce to skúsených ľudí, najmä pri právnom poradenstve a pri oznámeniach. Všetko však závisí od rozpočtu, oslovil by ostatné úrady, kde by mohli byť zabezpečené priestory.
 - **Pracoval v SIS, aj v období kauzy Samsung Voderady – vzťah k tejto kauze, či ju riešil** – Nie, nebolo v jeho kompetencii riešiť tieto kauzy, je viazaný mlčanlivosťou. Nevykonával činnosť v rozpore so zákonom ohľadom vzťahu k právnickým osobám mimo rezortu. **V súčasnosti je podnikateľ, v akej oblasti podniká?** - Snaží sa zúročiť svoje skúsenosti a jazykové znalosti pri možnosti pomoci podnikateľským subjektom na Ukrajine, či v rusko hovoriacich krajinách, predmet jeho podnikateľskej činnosti je rozsiahly, prioritne dovoz žuly a opracovaného kameňa. **Podnikanie s vojenským materiálom?** - Nie, toto je viazaná činnosť, neposkytuje ju. **V štátnej správe sú niekedy viaceré tlaky, napr. politické – stretol sa s nimi?** - Áno, samozrejme, snažil sa to riešiť cez nadriadených a nepripúšťal si nejaké ovplyvňovanie pri výkone svojej činnosti.
 - **Čo by urobil v prípade, že ho kontaktuje osoba ako chránený oznamovateľ a napriek tomu ju šikanujú na pracovisku, ako by postupoval?** - Takáto situácia by mala byť riešená v zmysle legislatívy, ide skôr o bossing, napr. cez interné orgány.
 - **Vyštudoval sociálnu prácu, prečo?** - Nemohol študovať na Policajnej akadémii, pretože nedostal súhlas nadriadených, a keďže si chcel zvýšiť vzdelanie, rozhodol sa študovať sociálnu prácu a navyiac mu to pomohlo aj v jeho pracovnom zaradení.
 - **Rozdiel v ochrane oznamovateľa v zmysle Trestného konania a v rámci vnútornej ochrany?** - Trestné konanie sa rieši v zmysle Trestného zákonníka a vnútorná ochrana podľa zákona o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti.
 - **Má záujem riešiť korupciu, kde vidí hlavné problémy v náraste korupcie na Slovensku a aké opatrenia by chcel zaviesť (v širšom zmysle)?** – Ide o celospoločenský problém, nepripravenosť (mentálna i legislatívna), vidí tu práve priestor pre úrad, ktorý by mohol propagovať boj proti korupcii a vytvárať spoločenské tlaky. Politicky exponovaná osoba musí byť podriadená aj zvýšenej kontrole, napr. majetkových priznaní. **3 konkrétne opatrenia na zlepšenie situácie v tejto oblasti** – Kontrola majetkových priznaní, zvýšenie povedomia obyvateľstva, zefektívnenie spolupráce policajných zložiek, prokuratúry.

Zuzana Dluhošová

Zhrnutie odpovedí záujemcu:

- **zaujímavá koncepcia, rozsiahle skúsenosti v oblasti etiky a ľudských práv, ale nie z fungovania štátnej správy (hoci bola členkou Rozkladovej komisie na MV, nepôsobila nikdy v štátnej správe),**
- **výborné odpovede na otázky ohľadom možností ďalších kompetencií úradu, či spolupráce úradu s ďalšími inštitúciami.**

Motivácia: Doterajšie skúsenosti - spolupracovala s EK v oblasti boja proti diskriminácii a v rámci štátnej správy bola členkou rozkladovej komisie MV SR. Ako právnička v oblasti ľudských práv riešila sťažnosti zo SR prichádzajúce na súd v Štrasburgu. Dnes sa venuje etickým štandardom v právnických povolaniach a boju proti korupcii. Podarilo sa uskutočniť spoločný SR - ČR seminár pre prokurátorov a policajtov na hĺbkovú diskusiu k vyšetrovaniu

trestných činov korupcie. Vidí dôležitosť vzájomného zdieľania skúseností. Úrad nemôže dobre fungovať bez spolupráce s orgánmi činnými v trestnom konaní. Zároveň vyučuje na VŠ práve otázky etiky.

Koncepcia: Úrad nemôže fungovať vo vákuu, musí úzko spolupracovať s orgánmi, ktoré budú prešetrovať oznámenia ku korupcii, inak by boli jeho kompetencie značne oslabené. Pri koncepcii vychádzala zo zákona, navrhla predbežnú organizačnú štruktúru - právny odbor, odbor vzdelávania a tvorby metodiky, ako aj odbor analytiky a komunikácie. Vidí potrebu zapájania právnikov aj do vzdelávacích činností. Už dnes v Slovenskej republike existuje mnoho firiem s dobre vypracovanými postupmi ohľadom prešetrovania oznámení, je vhodné čerpať tieto skúsenosti z praxe týchto súkromných spoločností. Analytika by mala poskytovať verejnosti informácie o typoch oznámení a komunikácia bude nenahraditeľná najmä v prvých rokoch fungovania úradu. Informačná kampaň by však nemala byť zameraná len na aktuálne možnosti ochrany oznamovateľa, ale celkovo na zvyšovanie povedomia v boji proti korupcii. Napr. GRECO odporúča práve Policajnému zboru vzdelávanie v oblasti ochrany oznamovateľov. Vidí priestor aj pri transpozícii Smernice EÚ o ochrane oznamovateľov.

Otázky:

- **Informovanosť a vzdelávanie je dôležitá súčasť pôsobnosti úradu, konkrétne opatrenia pre zvýšenie vzdelávania a informovanosti verejnosti?** – Je potrebné nastaviť špeciálnu informačnú kampaň, prácu treba rozdeliť do praxe, zostaviť si ich priority, osloviť headlinerov, ktorí môžu oslovovať štátne firmy, veľké municipality, oslovovanie mladej generácie cez diskusiu na školách; efektívna spolupráca s NGO, ktoré môžu vhodne prispieť do verejnej komunikácie.
- **V uplynulom kole zvíťazila, ale neprešla v Národnej rade Slovenskej republiky (ďalej “NR SR”), aký je jej pohľad na tento proces v parlamente, návrhy na zmenu.** – Nastavenie výberu kandidáta na post predsedu je naozaj nasledovateľný, je veľmi transparentný a pokiaľ ide o voľbu v parlamente, bola to určite stratená príležitosť zo strany poslancov postaviť sa k tomu konštruktívne a prispieť do verejnej diskusie o kvalite kandidátov. **Európska smernica, prečo SR prešlo túto cestu skôr a riešilo túto problematiku ešte pred samotným prijatím smernice?** Je to výsledok verejného tlaku na zákonodarcov a ľudí v exekutive; v tomto prípade to bol výsledok dialógu vlády a verejnosti, vláda chcela vyslať pozitívny signál, super, že komunikovala aj s NGO.
- **Rozdiel medzi zákonom SR a smernicou EÚ? A ak by mala možnosť v budúcnosti rozšíriť kompetencie úradu, kde by videla tento priestor.** – Je potrebné napr. informovať oznamovateľa do 7 dní, že sa s týmto oznámením bude úrad zaoberať; smernica sa týka aj dodávateľov a subdodávateľov, súkromného sektora, či samostatne zárobkovo činných osôb a vylúčenia obchodného tajomstva zo stupňa ochrany. Toto tajomstvo nemá byť prekážkou v zmysle smernice.
- **V kontexte prevencie korupcie akým smerom by sa uberala, kde by videla priestor na rozšírenie kompetencií úradu?** - V USA majú úrad pre etické štandardy v štátnej správe a zároveň riešia aj majetkové priznania, a to nielen ich vyplňanie, ale aj kontrolu.
- **Konkrétne právomoc úradu pri oznamovaní závažnej protispoločenskej činnosti – proces udeľovania súhlasu úradu s konkrétnym pracovno-právnym úkonom (30 dní), ako by sa toto dalo realizovať a ako zodpovedne pristúpiť k žiadosti ochrany?** – Lehota je pomerne šibeničná, vždy má mať prednosť oznamovateľ, a to z 2 dôvodov - úrad nemá právomoc prešetrovať, ale má povinnosť poskytnúť priestor obojstrannému dialógu; zákon

priamo odkazuje na lehotu zablokovania, potom nastupuje súd, ktorý ju môže urýchliť aj neskutočne predĺžiť ochranu.

- **NR SR preukázala, že sú jej bližšie politické dohody než kvalita kandidátov, čo rozhodlo, že sa opätovne prihlásila na toto výberové konanie, čo prevážilo?** – Je to trochu aj o politickej kultúre, nevie sa vyjadriť k motivácii poslancov, preto sa rozhodla, že jej úlohou je komunikovať sama za seba a opätovne sa prihlásila na výberové konanie. **Konkrétna predstava o zložení tímu na úrade?** - Má záujem využiť verejné výberové konania a zároveň chce osloviť aj mimovládne organizácie a sociálne siete.
- **SR sa dostáva na posledné priečky pri justícií, či polícii – vidí priestor pre zlepšenie situácie?** - Áno, úrad je jedným z článkov pre zlepšenie situácie a môže vysielat' signál pre verejnosť, tiež môže spolupracovať pri tvorbe právnych predpisov a pri šetrení konkrétnych trestných činov korupcie.
- **Poslanec Dostál sa ospravedlnil za NR SR a navrhol, že v ďalšom výberovom procese by mohlo prispieť predstavenie a vypočutie vybratých kandidátov v rámci niektorého výboru/-ov, aby poslanci dostali možnosť sa stretnúť s odporúčanými kandidátmi.** Súhlasí, mohlo by to prispieť.

Tibor Draskoczy

Zhrnutie odpovedí záujemcu:

- **obrovská motivácia, svoje povolanie berie ako svoje poslanie,**
- **predložil jasnú predstavu o štruktúre a potrebách úradu,**
- **má skúsenosť zo stretnutia s oznamovateľkou proti spoločnosti US Steel,**
- **nastavil systém hodnotenia svojich podriadených.**

Motivácia – táto problematika mu je veľmi blízka, celý život venoval boju za spravodlivosť a ochrane poškodených, má silné vnútorné cítenie a protikorupčné presvedčenie. Preto chce svoje doterajšie skúsenosti využiť pre dobrú vec v rámci novozriadeného úradu. Zodpovedá za chod celej organizácie, ktorú riadi, a preto veľmi dobre pozná problematiku ochrany oznamovateľov a boja proti korupcii. Už v roku 2004 sa stretol s jednou oznamovateľkou, ktorá štrajkovala a držala hladovku pred US Steel a tento prípad aj prešetroval.

Koncepcia - úrad by mal byť dôveryhodný, spravodlivý, s celoštátnou pôsobnosťou. Je potrebné prebrať túto problematiku od Národného inšpektorátu práce. Vízia – poskytovať komplexný servis oznamovateľom, ktorí musia pociťovať, že úrad stojí za nimi. Má záujem vytvoriť detašované pracoviská BB, KE, ale nie počas prvých troch rokov. Poskytol aj prehľad rozpočtu úradu, kde vyzdvihol nutnosť zabezpečiť priestory, MTZ, IT techniku prostredníctvom verejného obstarávania. Navrhuje transparentné výberové konania na zamestnancov (vrátane ÚV SR a mimovládnych organizácií). Pripravil aj hodnotiaci systém zamestnancov (podľa aktuálnych skúseností). Analytická činnosť úradu bude kľúčová aj v rámci nového úradu. Dôležité bude tiež aj vzdelávanie a zvyšovanie povedomia zamestnancov, zamestnávateľov a verejnej správy. Spolupráca – Národný inšpektorát práce, policajný zbor, prokuratúra, mimovládne organizácie, asociácie zamestnancov, odbory a medzinárodná spolupráca. Jeho cieľom sú spokojní zamestnanci a spokojní klienti. Nikto

však nevie povedať dopredu, čo si situácia vyžiada a aké opatrenia bude potrebné prijať na riadne fungovanie úradu.

Otázky:

- **Akým spôsobom chce dať úrad viac do povedomia verejnosti?** – Viac komunikovať s médiami, poskytnúť informácie na webe, ako aj pripraviť a vytlačiť školiace materiály a brožúry, mať k dispozícii externých spolupracovníkov pre oblasť komunikácie s verejnosťou. **Ako vie úrad ovplyvniť aktuálnu situáciu vo vzťahu k justícií a polícií, ako aj vo vzťahu k oznamovateľom?** – Je zástancom prezumpcie neviny, ale nevie si predstaviť, ako je možné to, čo sa v súčasnosti deje; úrad by sa mohol stať určitým garantom, poskytnúť stanovisko a získať dôveru, aby sa ľudia nebáli, sú za toto oznamovanie šikanovaní, musia mať silné vnútorné presvedčenie.
- **V koncepcii napísal, že existuje politická vôľa bojovať s korupciou, v čom vidí reálne výsledky tejto politickej vôle?** – Schválenie samotného zákona o ochrane oznamovateľov, údajne za ním stoja mimovládne organizácie. Toto bol ten prvý signál, teraz je to potrebné dotiahnuť do konca a zvoliť kandidáta.
- **Dôveryhodnosť PZ z pohľadu vnímania verejností a ak by mal možnosť urobiť 3 opatrenia, ktoré?** - Niekde je polícia dôveryhodnejšia, inde menej – vo veľkých miestach je to horšie oproti malým mestám. Problém je, že neučia policajtov byť slušným a poctivým. On má takýchto v tíme. Ohľadom opatrení – jedna z kľúčových vecí je kariérny postup, zmenil by odmeňovanie na základe hodnotení (sú plošné odmeny pre všetkých, malo by to byť viac motivačné).
- **Ak by oznamovateľ nahlásil, že sa nič neurobilo po jeho oznámení, že sa to zamietlo pod koberec, čo by urobil?** Poslal by tam komplexnú kontrolu, či nedošlo k nejakým prepojeniam – úrad musí maximálne chrániť oznamovateľa.
- **účinnosť policajných vyšetrovaní, prečo má verejnosť negatívnu dôveru vo vyšetrovacie postupy** – V 90-tich % sú ľudia spokojní, ale vyšetrovanie nie je možné urýchliť, pretože vo vyšetrovaní je potrebné preskúmať každú maličkosť.
- **Má záujem o poskytovanie právneho poradenstva?** – Pri spísaní antidiskriminačnej žaloby je potrebné urobiť všetko pre to, aby oznamovateľ bol spokojný;
- **Ako vie odlišiť chronického sťažovateľa/oznamovateľa oproti oznámeniu v dobrej viere** – Ťažko, len dôkladným prešetrením, či nejde o zneužitie.
- **Jeho osobná skúsenosť s oznamovateľkou, ktorú spomínal, pomohol jej nejakým spôsobom?** – Táto oznamovateľka sa postavila proti vedeniu US Steel, ktorí dávali fiktívne podpisovať nejaké prezenčné listiny o školeniach BOZP. Ona podala trestné oznámenie, že sa falšujú verejné listiny. Nešlo však o verejné listiny, ale on ju vypočul, opatril pečiatkou útvaru, že to súhlasí s originálom a vyhotovil kópie spoločne so zápisnicou o trestnom oznámení. Nadriadení to nakoniec dali podpísať ostatným zamestnancom so spätným dátumom, preto sa to potom riešilo v rámci Inšpektorátu práce.

Tomáš Jacko

Zhrnutie odpovedí záujemcu:

- konzultant a školiteľ pre oblasť boja proti korupcii v zmysle ISO 37001 a je expertom pre túto normu,
- pôsobil v UK a v súčasnosti pôsobí aj ako konzultant pre ÚVO pre nastavenie pravidiel ochrany WB,

- vysoká sebadôvera („multi-tasking“) bez skúsenosti z práce v štátnej správe.

Motivácia – motivácia stále pretrváva, má záujem naďalej bojovať proti zlu a počas pobytu v UK zistil, že môže existovať spoločnosť založená na etických princípoch, kde ľudia oznamujúci protispoločenskú činnosť sú ostatným dávaní za vzor. Motivácia pretrváva aj na základe súčasnej situácie a „absolútneho rozkladu princípu právneho štátu“ (J. Kuciak). Úrad by mal viesť hodnoverný a kvalitný človek. Aktuálne je konzultant a školiteľ pre oblasť boja proti korupcii v zmysle ISO 37001 a je expertom pre túto normu v rámci SNAS. Zároveň pôsobí ako lektor na Ekonomickej univerzite v Bratislave.

Koncepcia – doplnil predchádzajúcu verziu o SWOT analýzu, požaduje kvalitné ľudské zdroje, spoluprácu s verejnými inštitúciami, médiami, tretím sektorom, súkromným sektorom. Dôležitá je aj dôveryhodnosť úradu aj v spolupráci so zahraničnými odborníkmi a obdobnými zahraničnými inštitúciami. Viditeľnosť a osveta je kľúčová pre úspešnosť úradu, ktorý by mal byť bližšie k občanovi aj v rámci regiónov.

Otázky

- **Ako môže úrad zlepšiť obraz aktivít v oblasti boja proti korupcii a justícii?** – Málo sa komunikuje, médiá si skôr vyberajú negatívne príklady, úrad by mal čo najviac informovať, najmä o pozitívnych, konkrétnych prípadoch.
- **Spomenul absolútny rozklad štátu, čo pod tým myslí?** – Súčasná situácia vykazuje znaky „state capture“, kedy vychádza najavo, že právo nie je rovné pre každého a ľudia, ktorí by mali byť odsúdení, sú na slobode.
- **Líder má prijímať kritiku a dôsledky, má nekritické sebahodnotenie, aké má vnútorné mechanizmy na odbúranie tohto?** – Vždy si pýta spätnú väzbu od študentov, aj od rodiny. Formuláre pre študentov sú anonymné a žiada v nich o ocenenie, v čom je dobrý a na čom by mal popracovať. **Kedy naposledy pochyboval o svojom rozhodnutí a v akej oblasti?** – V júni hovoril o proaktívnej motivácii nahlásiť protispoločenskú činnosť, čo sa stalo a nakoniec osoba, proti ktorej oznámenie smerovalo, sa dozvedela, kto oznamovateľa „nahuckal“ a konfrontovala ho. Vtedy začal o sebe pochybovať, či postupoval správne, ale je presvedčený, že áno.
- **Dlhodobo sa venuje transparentnosti – v ktorej fáze a ako by vstúpil do kauzy Špirko?** - Pozná túto kauzu len z médií, je preňho hrdinom, bol jedným z prvých prokurátorov, ktorý podal obžalobu na bývalých ministrov vnútra a financií SR. Súčasťou tejto kauzy je jeho vyhlásenie verejnosti, aby ľudia nahlasovali korupciu. Ak by už úrad existoval, mohol by a mal by vstúpiť do konania a nečakať, mal by mu poskytnúť súčinnosť a zakročiť pri šikanózných praktikách jeho zamestnávateľa. Úrad môže konať aj na základe medializovaných informácií. Ale skúmal by aj ďalšie okolnosti, či by to bolo v dobrej viere a postavil by sa zaňho.
- **Príklad – podnikateľ poskytuje záhradnícke služby a príde mu oznámiť, že mu zrušili zmluvu, lebo odmietol zaplatiť jej predĺženie, ako by postupoval proti tomuto oznamovateľovi?** – Ak by sa nepreukázalo, že verejný orgán mu ide po krku a nie je potrebná osobitná ochrana, odporučil by sa obrátiť na iné orgány činné v trestnom konaní, pretože ide skôr o korupciu a nespadá to do portfólia úradu. **A ak by sa domáhal pomoci pri zrušení zmluvy?** – Je to riziko podnikania, že niektoré zákazky získa, mohol by si cez súd uplatňovať ušlý zisk.

- **Po troch rokoch môže nastať situácia, že bude málo oznamovateľov, nenaplní sa cieľ a zároveň dostane ponuku rozšíriť kompetencie úradu, vie si predstaviť rozširovanie kompetencií?** – Treba hodnotiť kvalitu informovania a zisťovania príčiny nedostatku podnetov; ak by príčiny boli v tom, že ľudia vedia o úrade, ale úrad nemá potrebné kompetencie, potom treba uvažovať o rozširovaní kompetencií. Vidí tiež priestor pre psychickú podporu ľudí, ako aj pre presun iných kompetencií ako kontrola činnosti politických strán.
- **Konzultant pre verejné obstarávanie** – ÚVO si nastavuje koncepciu pre ochranu oznamovateľov a pripravuje vlastný protikorupčný program, oslovili ho, aby im pomohol nastaviť pravidlá ochrany WB, aby zostala zachovaná anonymita a oznamovateľ bol naozaj chránený. Rizikom je, aby protikorupčné nástroje neskončili ako formalizmus.

Daniel Krošlák

Zhrnutie odpovedí záujemcu:

- **pracoval na Právnickej fakulte UK, ale kvôli zvláštnemu fungovaniu fakulty odišiel a teraz pracuje na Inšpektoráte životného prostredia,**
- **úrad by mal získať akreditáciu podľa normy ISO 37002 (ochrana oznamovateľov),**
- **skúsenosti z práce v štátnej správe.**

Motivácia – z vlastnej skúsenosti pozná fungovanie na Právnickej fakulte UK, kde oznamovateľka protispoločenského konania bola okamžite vyhodnená z fakulty. Práve toto bol prvý kontakt s oznamovateľom, je presvedčený, že títo ľudia majú vysokú spoločenskú hodnotu. Považuje poslanie úradu za zmysluplné a chce byť pri jeho tvorbe. V súčasnosti pracuje na Inšpektoráte životného prostredia. Je právnik so skúsenosťami zo štátnej správy, autorsky participoval na viacerých odborných knihách. Snaží sa byť užitočným pre všetkých občanov SR.

Koncepcia – nový úrad si vyžaduje výber vhodných zamestnancov, pri výbere 2 kolá – najskôr testy a potom osobný pohovor. Najskôr bude potrebné úrad materiálne a personálne vytvoriť. Dôležitá je tiež medzinárodná spolupráca, poskytovanie poradenstva oznamovateľom i zamestnávateľom, zvyšovať povedomie o tejto problematike a má záujem o akreditáciu podľa ISO 37002 (ochrana oznamovateľov). Vízia úradu – zlepšovať etickú kultúru organizácií, prispievať k znižovaniu korupcie, pozitívne etablovať tému chráneného oznamovania.

Otázky:

- **Vzhľadom na súčasnú situáciu v spoločnosti, ako by mohol úrad prispieť k zlepšeniu obrazu o justícii a polícii** – Aj pri justícii, aj pri polícii je kľúčová vnútorná očista, zvonka musí zasiahnuť zákonodarný zbor, nie je presvedčený, že úrad je na to vhodný, úrad má obmedzené právomoci v rozsahu zákona.
- **Absencia manažérskych skúseností v minulom kole, nastala nejaká zmena?** – Nastal posun, zúčastnil sa manažérskeho školenia a vybudoval oddelenie o 3 ľuďoch.

- **Prečo predložil toľko certifikátov zo školení?** - Snažil sa preukázať, že dlhodobo sa venuje ochrane ľudských práv a že CV nie je zavádzajúci alebo klamlivý.
- **Ktorá pozitívna vec sa mu na holandskom úrade pre ochranu oznamovateľov najviac páči a aký je konkrétny výsledok spolupráce s týmto úradom?** – Chcel sa ísť pozrieť, ako fungujú, ale v decembri sa v Paríži uskutočnilo zasadnutie na ochranu oznamovateľov a integritu, to by ho zaujímalo.
- **Ako bude postupovať, ak by úrad nebol funkčný do 6 mesiacov?** – Určite urobí všetko pre to, aby úrad bol funkčný, ale 6 mesiacov je veľmi krátky čas a on je realista, je potrebné prijať Organizačný poriadok, pripraviť opisy štátnozamestnaneckých miest a pod. Zisťoval, ako je to na ostatných úradoch, aj ombudsman dlho hľadal priestory a ani s hľadaním zamestnancov to nebude jednoduché. Podľa možnosti by začal obsadzovať miesta naraz, treba právnikov, psychológa, očakáva aj pomoc od Úrad vlády SR, ktorý má zapožičať personalistku a ekonómku;
- **Bola nejaká kauza na Okresnom úrade, malo to nejaký dopad na Inšpektoráte životného prostredia?** - Možno na začiatok by stačilo zvýšiť platové triedy, v súčasnosti je to 4. platová trieda. **Nie je aj potreba zmeniť systém?** - Problém je aj reforma ESO na Okresných úradoch, metodicky ich usmerňuje Ministerstvo životného prostredia SR (ďalej MŽP SR), ale platí ich Ministerstvo vnútra SR. Bolo by vhodné ich mať financovaných priamo z MŽP SR. Skôr tam majú problém nájsť ľudí. **Vidí aj iný legislatívny priestor?** - Je potrebné posilniť tieto okresné úrady, pôvodne to boli samostatné inštitúcie, bolo by vhodné tieto kompetencie zharmonizovať a posilniť (za zlyhaním ľudí vidí skôr zlyhanie odôvodnené systémom, ako systémové možnosti nápravy).
- **Ako by postupoval v prípade, že klient si chce stretnutie nahrávať na kameru a jeho podriadená s tým nesúhlasí, nechce, aby jej bolo vidieť tvár?** – Ak to pracovníčka nechce, predseda nemá oprávnenie ju k tomu nútiť; verejný zamestnanec nie je verejne činná osoba, t.j. zamestnanec má väčšie právo na súkromie ako politik a určite by sa to klientovi snažil vysvetliť.
- **Je skôr bojovník alebo diplomat?** - Skôr bojovník a snaží sa byť aj diplomatom.
- **Bolo mu v minulosti vytknuté, že zanedbal alebo porušil povinnosti?** – Riaditeľ sa bežne vyjadruje, ako je s ním spokojný a aj s jeho podriadenými; tu je priestor na upozornenie, ako riešiť nejaké nedostatky.
- **Identifikoval nejaký problém na inšpektoráte a ako ho riešil?** - Rozbehol spoluprácu s Prírodovedeckou fakultou, prídu k nim na stáž traja študenti a podieľal sa na príprave návrhu Etického kódexu na inšpektoráte, pričom vychádzali z kódexu štátneho zamestnanca Rady pre štátnu službu.
- **Vrámcami Etického kódexu majú aj politiku darov?** - Áno, sprísnenú, nevidí problém s menším občerstvením (káva, voda), ale nenastavili finančnú hranicu.
- **Spomína si na verejne známy prípad, ktorý by si vyžadoval vstup úradu do konania?** – Prípad pána Klinčáka, na Ministerstve obrany SR v súvislosti s obstarávaním techniky, upozornil na vysokú cenu; postupoval by štandardne, ale ak niekto ide za médiami, tak je to posledná inštancia. Ale chce si počkať, až príde oznamovateľ na úrad, chce byť aktívnym, ale nie aktivistickým, štátny orgán ani inak fungovať nemôže.

Viktor Pokojný

Zhrnutie odpovedí záujemcu:

- sám je chráneným oznamovateľom a upozornil na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR (ďalej "NS SR"), ktorý rozhodol v jeho prospech,
- nevedel odpovedať na otázky, stále spomínal svoj prípad,
- nikdy nepracoval v štátnej správe.

Motivácia a koncepcia – poskytol uznesenie NS SR (sp. zn. 2Cdo171/2018) týkajúce sa nútenia zamestnanca prejsť na živnosť. Ide o významnú zmenu od uplynulého vypočutia, ktoré potvrdzuje jeho pravdu. Zároveň chce urobiť maximum pre ochranu oznamovateľov. Počet oznamovateľov má klesajúcu tendenciu za uplynulé roky. Ak by úrad mal byť zriadený s počtom 20 zamestnancov, je potrebné mobilizovať ľudí, aby považovali oznamovanie za prínos pre spoločnosť. Práve zamestnávateľia by sa mali skôr začať obávať, napr. pri vyplácaní mzdy na ruku. Zamestnávateľia by sa mali vo vlastnom záujme snažiť dodržiavať zákon. Úrad nevytvorí nič navyše pre ľudí, ktorí chceli nahlásiť korupciu v štátnej správe; ťažisko ochrany oznamovateľov zo strany úradu bude u oznamovateľov v súkromnej sfére. Podpora oznamovateľom by mala byť napr. v rovine informácií, resp. psychologickéj pomoci. Navrhuje 7 regionálnych centier úradu v jednotlivých krajoch SR (tam, kde sú pracovnoprávne súdy), prioritou sú Košice, kde sídli Národný inšpektorát práce.

Otázky:

- **Akým spôsobom môže úrad prispieť k zlepšeniu obrazu stavu v justícii a polícii?** - Kreovanie úradu by nemalo mať vplyv na zmeny v justícii a polícii a chránení oznamovateľia sú tí, vďaka ktorým by malo prísť k náprave čím skôr.
- **Keďže väčšiu časť svojho profesionálneho života pôsobil v súkromnej sfére, odkiaľ čerpá informácie o verejnom sektore, že je tam viac-menej všetko v poriadku?** – Tvrdí, že úrad, ktorý vznikne, najmenej 80% zamestnancov bude mať agendu týkajúcu sa súkromného sektora, pričom uviedol príklad Moniky Filipovej – napriek vyhláseniu nebola prepustená; v súkromnej sfére by bol človek prepustený aj za menšie veci. Navyiac väčšina „Bielych vrán“ je z verejného sektora. Ak v súčasnosti existuje tento zákon a niekto z nich je konkrétny oznamovateľ korupcie, určite neboli na nich vytvárané také tlaky ako u podnikateľov. Zriadením úradu vzniká určitá bariéra pre zamestnávateľov.
- **Ako by konkrétne dokázal mobilizovať ľudí, aby sa zmenili štatistické údaje?** – Zákon je výborný, dokáže zabezpečiť ochranu oznamovateľov, škoda, že úrad zatiaľ nie je funkčný, existuje reálna možnosť poukázať na problémy u zamestnávateľa bez toho, aby sa bál o svoje zamestnanie. On sám má deficit, že nepracoval v štátnej správe, ale má skúsenosti s ochranou oznamovateľa, keďže je sám chránenou osobou.
- **Čo by chcel konkrétne presadzovať pre mobilizovanie ľudí?** - Určite by hľadal rôzne druhy oslovenia, prezentácie, návšteva konkrétnych zamestnávateľov. Ak ľudia zistia, že sa majú na koho obrátiť, už to je pozitívne.
- **Oproti súčasnému rozsahu pokút, ktoré ukladá úrad, má predstavu kde úrad by mal pokuty ukladať? Považuje súčasný stav za uspokojivý?** - Nikto nemôže uskutočniť nejaké odvetné kroky proti oznamovateľovi bez vedomia úradu; nepovažuje za potrebné rozširovať rozsah ukladaných pokút.
- **Oznámenie v dobrej viere, ako by to zistil?** – Chce skúmať motívy, prečo oznamovateľ chce dané oznámenie vykonať, predpokladá, že každý chce bojovať proti nejakému zlu. **Ak by oznamovateľ podal oznámenie a začala by sa jeho ochrana a následne by sa zistilo, že mu hrozilo prepustenie, ako by postupoval?** Nevidí dôvod odvetných krokov voči oznamovateľovi, motivácia nie je podstatná.
- **Má ambíciu mobilizovať ľudí, aké sú jeho výnimočné schopnosti?** - Napriek tomu, že nepracoval v štátnej správe, pomáhal iným ľuďom.
- **Skončil v spoločnosti Mediatel kvôli založeniu odborovej organizácie, čo bolo spúšťačom?** - V danom období mal pracovný pomer na dobu neurčitú, iní mali len na

3 mesiace, ktorá sa im stále predlžovala. Založil odbory a chcel tento systém zmeniť a jednať, preto bol s ním rozviazaný pracovný pomer.

- **Ak by ho chcel kontaktovať člen komisie, videl by v tom problém?** - Nie, nevidel, rád sa stretne s ktorýmkoľvek členom komisie.

Martin Rajňák

Zhrnutie odpovedí záujemcu:

- **Transparency International Slovensko ho vyhodnotilo ako najvhodnejšieho kandidáta na predsedu v 1. kole,**
- **ako jediný z kandidátov zistil, že podľa aktuálneho rozpočtu je rozpočet úradu o tretinu nižší oproti dôvodovej správe,**
- **skúsenosti s prácou v štátnej správe.**

Motivácia – prihlásil sa opäť, pretože Transparency International Slovensko (ďalej “TIS”) ho vybralo ako najvhodnejšieho kandidáta z prvého kola.

Koncepcia – potreba tohto úradu, mal by byť profesionálnou, rešpektovanou a dôveryhodnou inštitúciou, ktorá preukázateľne pôsobí v prospech ochrany oznamovateľov. Úrad by staval na 4 pilieroch, aktivity vo vzťahu k oznamovateľom, k zamestnávateľom, analýza a komunikácia. Voči zamestnávateľom má záujem o budovanie rešpektu, doplnil jasnejšiu predstavu kontroly vnútorných systémov kontroly oznámení. Ľudské zdroje a personálna politika by bola budovaná na vzájomnej dôvere a úcte človeka k človeku. Všetko však bude závisieť od rozpočtu verejnej správy, pretože podľa aktuálneho návrhu rozpočtu je rozpočet úradu o tretinu nižší ako podľa dôvodovej správy, čo predstavuje veľké riziko.

Otázky

- **Akým spôsobom môže úrad z hľadiska svojej činnosti zlepšiť fungovanie slovenskej justície?** – Úrad by mohol napomôcť pri zvyšovaní dôvery v jednotlivé inštitúcie na Slovensku, napr. aj pravdovravnosťou.
- **TIS ho veľmi pozitívne vyhodnotil, ale chýba mu absencia angažovania vo verejných diskusiách, ako si myslí, že by ustál konfliktné situácie?** - Keďže nie je človekom v exponovanej verejnej funkcii, ale nikdy nemal problém zdatne argumentovať, už ako riaditeľ odboru organizoval rôzne workshopy.
- **Ktoré pozitíva, či negatíva z uplynulého kola sa premietli do terajšej prezentácie a materiálov, ktoré zaslal?** – Pozitívne hodnotí svoje skúsenosti s riadením (skúsenosť z Protimonopolného úradu SR – ďalej len „PMÚ“), negatívom, ktoré najviac zarezonovalo, je jeho slabšia orientácia v právnych otázkach a legislatíve, kde sa nemôže porovnávať s kandidátmi s právnickým vzdelaním. Keďže nie je právnik, je to objektívne hodnotenie.
- **Čelil niekedy nejakej vážnej dileme v rozhodovaní?** - Je pomerne priamy človek a asi preto sa nedostal do takejto dilemy; dilema môže vzniknúť, keď sa človek rozhoduje medzi niečím, on je priamy človek aj v hodnotových veciach a veci si vykomunikuje.

- **Najvyšší kontrolný úrad SR (ďalej “NKÚ”) je často označovaný ako bezzubý, mal by mať väčšie sankčné právomoci? Ako by to vedel zmeniť?** - Zamýšľal sa nad tým, ani medzinárodné organizácie nemajú sankčné mechanizmy a vlády jednotlivých krajín musia ich odporúčania akceptovať. Je to dobré, lebo NKÚ je tým pádom slobodnejší v porovnaní s PMÚ, ktorý musí vyšperkovať dôvody pri ukladaní sankcií. NKÚ má právomoci získavať informácie a vie urobiť silný verejný tlak a ak bola spáchaná trestná činnosť, vie to posunúť prokuratúre.
- **Aký je jeho názor na voľbu v parlamente v prvom kole?** - Nebol to pozitívny signál, tento úrad je potrebný a mal by byť vytvorený. Jeho zdržanie nie je dobrým signálom nedovolí si hodnotiť konanie poslancov, nevie, prečo nemali záujem; ťažko sa to hodnotí; podobný pocit mal aj pri tom, keď si pozrel čísla z návrhu rozpočtu; je to pre neho signál, či je reálny záujem, aby úrad efektívne fungoval.
- **Ak by bol predsedom, ako by sa pustil do jeho kreovania z praktického pohľadu?** - ÚV SR by mal byť nápomocným pri jeho tvorbe, najmä pre spustenie výberových konaní, dohodnutie kancelárskych priestorov, IT techniky; a v prvom rade však by bolo potrebné riešiť rozpočet.
- **Ak príde žiadosť o ochranu oznamovateľa z Ministerstva financií SR (ďalej “MF SR”) a následne by mal vyjednávať s MF SR o rozpočte, ako by to riešil?** - Mohol by sa dostať do reálneho sporu s ministerstvom, ale postupoval by v zmysle zákona, nechcel by prihliadať na túto skutočnosť. Skôr by to chcel otočiť v prospech úradu a možno medializovaním by vytvoril tlak na MF SR.
- **Ak by dostal šancu povýšiť úrad na vyšší stupeň rozsiahlejšími kompetenciami, kde by videl tento priestor?** – Veľa sa hovorí o etických dilemách v štátnej správe, úrad by mohol byť aj určitým etickým garantom.
- **Išiel by do rizikových vecí, ktoré by mohli zvyšovať politickú rizikovosť úradu ako napr. kontrola financovania politických strán?** - Nebál by sa rizikovejších vecí, ak si úrad vybuduje renomé, tak práve tento úrad je vhodnou inštitúciou na tieto rizikové veci.
- **Etická dilema – je v pozícii predsedu a dostane žiadosť vyplniť právny úkon voči oznamovateľovi spoločnosti, v ktorej kedysi pôsobil a tiež pozná konateľa spoločnosti, ako by postupoval?** - Postupoval by úplne rovnako ako pri spoločnostiach, ktoré nepozná, nemieni prihliadať na to, či sa s niekým pozná alebo nie. Ako predseda by sa však aktívne zaujímal o každý prípad.
- **Ak má možnosť priznať odmenu oznamovateľovi, ako vidí motivácie a riziká pri priznaní odmien oznamovateľovi?** - Treba tento nástroj používať obozretné, oznamovateľ by nemal byť prevažne motivovaný finančnou odmenou; odmena by mala byť skutočne len výnimočná; úrad by mal byť skeptický k vyplácaniu odmien.
- **Ako by ako predseda vnímal posudzovanie spoločenského života úradníka? Sú tam nejaké hranice? Čo je zásadne neprípustné a čo je naopak prípustné?** – Je dobré byť obozretným pri pozvaniach na firemné a spoločenské veci; nie je správne ani reálne úplne to vylúčiť, ale je potrebné upozorňovať zamestnancov úradu na to, aby sa správali profesionálne a prípustne; nemusel by to byť problém.
- **Rozpočet úradu je likvidačný, čo konkrétne by spravil, ako by to riešil?** - Ešte v súčasnosti sa to riešiť dá, poslanecké návrhy môžu riešiť túto víziu; ak sa nič nepodarí, bola by to ťažká situácia, skôr vidí možnosť v navýšení rozpočtu s MF SR. Asi toto vidí ako prvoradé a možno by aj tieto čísla poskytol médiám.
- **Čo by chcel povedať parlamentu ohľadom voľby predsedu?** - Parlament by si mal vážne odpovedať na otázku, či úrad chce alebo nechce, možno skôr nie, keďže neschválil žiadnu kandidátku na post predsedu. **Prečo by mal parlament tento úrad chcieť?** - Pretože Slovensko má problém s korupciou a práve tento úrad by mal byť odpoveďou na tieto problémy.

- **Je istá časť poslancov, ktorá nie je úradom nadšená, prečo naozaj tento úrad by mal vzniknúť a prečo on by mal byť na čele? Akými argumentmi by chcel presvedčiť poslancov?** - Oznamovateľ prispieva k riešeniu problému korupcie a protispoločenskej činnosti; ak sú poslanci zástupcami ľudu, tak musia hľadať spôsoby, ako toto riešiť; je to trošku pokrytecké zo strany poslancov, najmä v súčasnom stave spoločnosti a v nadväznosti na aktuálne problémy. Navyiac celá Európa zavádza podobné riešenia.
- **Prečo práve on?** – Má skúsenosti s riadením, CV je pestré, skúsenosti s manažmentom aj v súkromných firmách, je štátnym analytikom na NKÚ, vie rozbehnúť úrad, lebo to vyžaduje človeka, ktorý v sebe spája viacero profesií; nemá právny pohľad, vie o tom, ale riešil by to cez funkciu podpredsedu.
- **Ako by tento úrad chránil pred rôznymi vládami? Ak nejaká vláda bude chcieť potlačiť jeho funkčnosť?** - Istá ochrana vyplýva už zo samotného zákona, najsilnejšia zbraň je komunikácia s verejnosťou, verejnosť je naklonená potrebe tohto úradu a pokiaľ by nejaká vláda mala s ním problém, dá sa urobiť verejný tlak. Ak budú výsledky, tak bude vedieť vyčíslit' aj prínos úradu, toto by mala vyčísl'ovať každá verejná inštitúcia; koľko úrad ušetril efektívnou ochranou oznamovateľov, koľko to prinieslo na daniach, čo spoločnosti poskytuje a koľko prispeli k zníženiu reálnej korupcie.

Jozef Stopka

Zhrnutie odpovedí záujemcu:

- v súčasnosti pôsobí ako predseda Okresného úradu, z čoho mu vyplývajú povinnosti byť na čele Bezpečnostnej rady kraja a Krajskej rady prevencie kriminality;
- človek s politickou minulosťou, nedávno požiadal o vystúpenie zo strany.

Motivácia – doplnil niektoré náležitosti do životopisu a do koncepcie.

Koncepcia – predstavil koncepciu úradu, úrad by mal mať odbor sťažností a petícií, odbor právnych služieb a metodiky, odbor zahraničnej spolupráce, odbor ekonomiky a odbor MZT. Celkovo predpokladá 22 zamestnancov, z toho 2 vodiči. Rozmýšľa aj nad detašovanými pracoviskami, Banská Bystrica, Košice. Koncepcia zahŕňa aj rezortnú spoluprácu s MV SR a ďalšími ministerstvami. Fungovanie úradu si vyžaduje táto spoločnosť. Finančný dopad len z pohľadu miezd je cca 500 tis. EUR.

Otázky:

- **Akým spôsobom si vie predstaviť, ako by úrad mohol prispieť z hľadiska svojej činnosti k obrazu justície a polície aj s ohľadom na aktuálnu situáciu** – Zložitá otázka aj vzhľadom na aktuálne udalosti; úrad by mal fungovať tak, aby zmenil myslenie obyvateľov, aby sa nebáli hovoriť o veciach, ktoré chýbajú, ktoré sú negatívne, najmä čo sa týka korupcie; ľudia sa boja hovoriť, nedôverujú justícii, polícii; úrad nemôže konkrétne zasahovať do činnosti súdu, ale oznamovateľ by mal mať nielen duchovnú ochranu, ale aj právnu ochranu; mal by vedieť, že keď ho úrad podrží, nebude sa báť

verejne rozprávať; keď príde pred vyšetrovateľa/prokurátora a povie, taká vec sa stala, tak úrad mu bude barličkou, ktorá mu bude nápomocná.

- **Členstvo v politickej strane, ktoré je prerušené, aká je súčasná situácia?** - V súčasnosti konzultoval vystúpenie zo strany s okresným predsedom a požiadal o vystúpenie aj v nadväznosti na aktuálnu situáciu.
- **Viaceré medializované názory hovoria o tom, že táto situácia bola umožnená aj vďaka vládnej strane, ktorej bol členom.** – Bol len radovým členom, ktorý veril nejakým ideám, išiel do politiky s tým, že chcel niečo zmeniť. Je hlboko sociálne cítiaci človek, chcel ľuďom pomáhať, nevstupoval do politiky z nejakých ambícií, ale chcel niečo zmeniť. Napriek tomu však nevie ovplyvniť dianie vládnucich funkcionárov. Na druhej strane je tiež potrebné vyzdvihnúť aj pozitívne veci, niektorí ministri boli v ostatnom období zavretí.
- **Je predsedom Bezpečnostnej rady kraja a Rady prevencie kriminality – ako by tieto inštitúcie mohli mať dopad na spoločnosť z hľadiska rizík a aké by mali mať ďalšie kompetencie?** - Toto postavenie mu vyplýva z funkcie prednostu kraja a ak sa niečo vymyká z bežného rámca, zasielajú správy na ÚV SR. Rada prevencie kriminality má za úlohu predkladať Rade vlády pre prevenciu kriminality zistené skutočnosti. V súčasnosti majú skúsenosti s nárastom kriminality u mladistvých, čo by mohlo ohroziť ďalší vývoj spoločnosti.
- **Vidí nejaký priestor poukázať cez krajskú úroveň na nejaké skutočnosti, ktoré by mohli mať dopad na činnosť nového úradu, a navrhnúť nejaké riešenia, či nové kompetencie?** - Takáto kompetencia nie je síce v zákone, ale ak by bol záujem, vie si predstaviť rozšírenie kompetencií (nepovedal akých), pretože ľudia majú väčšiu dôveru v civilný orgán než v políciu; bezpečnostná rada kraja môže informovať úrad, že sa niekto na ňu obrátil s nejakým problémom.
- **Ak by bol predsedom a dostane prostriedky a kompetencie na rozšírenie činnosti úradu, kde by videl takéto rozširovanie kompetencií?** - Určite áno, celospoločenských problémov je veľa, rozšíril by to napr. na armádu, či na ďalších špecialistov, aby sa mohli obrátiť na úrad.
- **V koncepcii má záujem zriadiť odbor petícií a sťažností, čo by mal úrad riešiť v tejto oblasti?** - Sťažností môže byť veľa a niekedy sa už dotýkajú aj petícií. Tiež by mal záujem rozšíriť kompetencie podpredsedu o medzinárodnú spoluprácu a pod., tento post by mohol zastávať niekto z tretieho sektora.
- **Financovanie prostredníctvom dotácií EÚ, vidí aj tieto možnosti?** – Áno, vidí to napr. u ombudsmanky, ktorí sú tiež financovaní z prostriedkov EÚ, pozrel by sa na výzvy EÚ, ktoré ponúka a využil by ich.
- **Návrhy na legislatívne zmeny, kde by sa zákon dal zlepšiť?** – Výraznejšie by posilnil postavenie úradu vo vzťahu k verejnosti a iným orgánom, lebo oznamovateľ musí byť viacej krytý, nielen tak, že zamestnávateľ nebude môcť rozviazať pracovný pomer; priznal by finančnú ochranu počas určitého obdobia po prepustení zamestnanca, aby si našiel spoločenské uplatnenie.
- **Postoj k zachovaniu sa parlamentu v prvom kole voľby?** – Žijeme v SR, demokraticky zvolení zástupcovia sa takto rozhodli, aj keď nechápe ich pohnútky, väčšinou je to o interných dohodách, bol dosť prekvapený, že kandidátky dostali tak málo hlasov.
- **Ak by sa stal predsedom úradu, aké vidí možnosti z tejto pozície na zlepšenie finančnej situácie, aby sa navýšili prostriedky z rozpočtu?** – Vláda SR, aj NR SR si musí uvedomiť, že to nie je nechcené dieťa; ide o zabezpečenie nevyhnutného fungovania úradu, aby bol prospešný pre spoločnosť; ako predseda by rokoval so zástupcami MF SR a obchádzal by parlamentné kruhy.
- **Vyzerá to však v súčasnosti tak, že tie finančné prostriedky budú značne limitované. Aké argumenty by chcel využiť pri rokovaní s ministrom financií SR?** - Argumentov

- je viacero, najmä potreba vyplývajúca zo smernice EÚ. Tieto nízke narozpočtované prostriedky sú dôsledkom nefungovania úradu v súčasnosti.
- **V koncepcii chýba komunikácia s verejnosťou, medializácia, osвета; kedy by zvažoval vyčlenenie finančných prostriedkov na tieto veci?** – V koncepcii spomína medializáciu a reklamu úradu, medializácia je dôležitá, chce využiť všetky dostupné sociálne siete na spropagovanie úradu.
 - **Zákon predpokladá, že na čele bude predseda politicky nielen nezávislý, ale ani nevyvolá zdanie politickej závislosti; ako si toto predstavuje** – Nezávislosť vie preukázať a nebude akceptovať politických nominantov v úrade. Nemyslí si, že v prípade zmeny vlády nebude budúci minister financií SR ho akceptovať za politicky nezávislého? – Vždy sa snaží dohodnúť, či s koalíčnými, či s opozičnými funkcionármi.
 - **Situácia: nový rozpočet úradu je nižší, musí komunikovať s ministrom financií a súčasne sa objaví oznam z kancelárie ministra, že sa zatajovali niektoré veci, ktoré mali dopad na návrh rozpočtu a oznamovateľ žiada o ochranu, čo by urobil?** – Snažil by sa vysvetliť ministrovi, že takýto človek existuje a bude mať štatút chráneného oznamovateľa; problém rozpočtu by predložil inde – na vláde, u poslancov.

Rastislav Šaling

Zhrnutie odpovedí záujemcu:

- počas svojho vystúpenia len prezentoval svoju osobnosť a jeho vlastné skúsenosti s podávaním oznámení, ktorých už podal viacero;
- ohradil sa voči svojmu hodnoteniu z ostatného kola + podal námietku zaujatosti voči jeho osobe zo strany jedného člena komisie.

Motivácia – nadväzuje na prezentáciu p. Pokojného, ktorý sa predstavil ako jediný chránený oznamovateľ. On sám od roku 2013 je zamestnancom regionálneho úradu verejného zdravotníctva ako lekár. Jeho práca je dosť úzko spätá s inšpektorátom práce, ktorý dozoruje ochranu oznamovateľov a podieľal sa na viacerých spoločných projektoch. Zamestnanci, ktorí sú zároveň oznamovateľmi sa dostávajú do nezávideniahodnej situácie. On sám už v roku 2013 oznámil protispoločenskú činnosť v oblasti vydávania certifikátov v oblastiach epidemiologicky závažných. Po oznámení tejto skutočnosti dostal okamžitú výpoveď, obrátil sa na Úrad práce, ktorý potvrdil nezákonnosť tohto prepustenia a museli ho prijať naspäť, ale za úplne iných podmienok. Následne zistil vydávanie fiktívnych meraní a protokolov vydávaných národným referenčným centrom. Keďže úrad nekonal napriek oficiálnemu podaniu oznámenia a ani po kontrole nebolo vyhovené žiadne opatrenie, podal trestné oznámenie, ktoré by v krátkej dobe malo viesť k vydaniu obžaloby. Zároveň dal podklady pre prešetrenie ďalších desiatok takýchto prípadov. Vyšetrovateľ NAKA však tieto prípady neprešetroval. V súčasnosti je systém nastavený tak, že nie je chránený oznamovateľ, ale zamestnávateľia. Od ostatného vypočutia sa dozvedel o ďalších trestných činnostiach. Aj Rade pre ŠS podal viaceré podania, ale úrad bez jeho prítomnosti komisionálne otvoril obálku. Ide o trestnú činnosť štátnych úradov za asistencie ďalších štátnych inštitúcií.

Koncepcia – nič nepovedal ku koncepcii, rozprával len o svojich doterajších podaniach.

Otázky – z dôvodu časovej tiesne nemohli byť položené žiadne otázky.

Hodnotenie záujemcov

Na základe uvedeného a v súlade so schváleným vyššie opísaným mechanizmom hodnotenia komisia pridelila body jednotlivým záujemcom. Maximálny možný počet bodov, ktorý mohol uchádzač dosiahnuť, je 500 bodov (100 bodov od každého člena komisie).

Po spočítaní všetkých bodov, ktoré jednotliví členovia komisie pridelili záujemcom, komisia zostavila toto poradie záujemcov podľa úspešnosti:

1. Zuzana Dluhošová, 442/500 bodov
2. Martin Rajňák, 400/500 bodov
3. Tomáš Jacko, 325/500 bodov
4. Daniel Krošlák, 313/500 bodov
5. Tibor Draskoczy a Jozef Stopka zhodne po 274/500 bodov
6. Michal Bural 224/500 bodov
7. Viktor Pokojný, 215/500 bodov
8. Rastislav Šaling, 185/500 bodov

Na základe hodnotenia záujemcov komisia za najúspešnejších záujemcov považovala Zuzanu Dluhošovú a Martina Rajňáka, ktorých navrhuje schváliť ako kandidátov na funkciu predsedníčky / predsedu úradu.

Peter Kovařík
predseda komisie